

Hørings svar - Bedre velferdstjenester for barn og unge som har behov for et sammensatt tjenestetilbud (samarbeid, samordning og barnekoordinator)

Handikappede barns foreldreforening (HBF) takker for muligheten til å avgi hørings svar.

HBF har følgende innspill/kommentarer til høringsnotatet:

HBF er entydig positiv til at koordinatoren får en rolle i å informere om og veilede knyttet til aktuelle bruker- og interesseorganisasjoner.

Koordinator/barnekoordinator:

HBF har vansker med å se forskjellen på en koordinator eller barnekoordinator (som burde vært benevnt som barne- og ungdomskoordinator) – utfordringen er å identifisere de rette personene som har kunnskap og kapasitet til å inneha disse rollene. Det er allerede i dag en stor overvekt av barnefamilier med behov for koordinering som ikke har fått tildelt en koordinator.

Utfordringen i dag er ikke å få instanser til å samarbeide – den største utfordringen ligger i at det er vanskelig å besette koordinatorrollen.

I høringsnotatet er det spesifisert i detalj hvilke sykdommer, skader eller variasjoner av nedsatt funksjonsevne som vil utløse rett til barnekoordinator. I tillegg er «alvorlig» tatt inn i lovteksten, noe vi mener bør fjernes. Hvem skal definere alvorlighetsgrad, og hvordan tolkes dette i de ulike kommunene? Dette blir individuelle vurderinger som oppleves ulikt fra person til person.

HBF mener det må være den enkelte familie og det enkelte barns behov som utløser retten til koordinator, ikke hvilken diagnose som legges til grunn. Vi vet av erfaring at det blir vanskeligere å få hjelp dersom barnet ikke faller innunder disse kriteriene. Vi mener derfor at formuleringen «barn med nedsatt funksjonsevne» bør være dekkende for å få utløst rett til koordinator.

HBFs erfaring er at koordinerende enhet allerede i dag har for få ressurser i mange kommuner. Dette erkjennes også fra flere kommuner, som bekrefter at det å bli pålagt rollen som koordinator ikke er førstevalget hos mange, nettopp fordi dette blir en tilleggsoppgave i tillegg til egen jobb.

Det å inneha en koordinatorrolle innebærer at man til enhver tid skal være oppdatert på det enkelte barn/ungdom, den enkelte familie, samt rettigheter og muligheter disse kan ha krav på.

Det legges i høringsnotatet til grunn å ha begrensede økonomiske og administrative konsekvenser å legge flere oppgaver til koordinerende enhet. Slik koordinatorrollen er skissert, er det et faktum at dette får både administrative og økonomiske konsekvenser for kommunene. Kommunene kan ikke bare får økte plikter, men må også tilføres økte ressurser slik at de kan håndtere de oppgavene forslaget innebærer – et samordnet tjenestetilbud til barn og unge. Uten dette blir dette forslaget kun et forslag, ingen realitet for de involverte barn/ungdom og deres familier.

Individuell plan (IP)/samordning:

HBF mener at retten til individuell plan bør rettighetsfestes. Uten en individuell rettighet til samordning, har man heller ingen klageadgang. Dagens realitet er at alt for få familier har en fungerende individuell plan, noe mange av våre medlemmer opplever. Mange har ikke en gang fått tilbud om individuell plan, og for de som har en, er den kun et skrivebordsdokument som verken fører til bedre samarbeid eller samhandling.

Rett til individuell plan er svært viktig for mange, spesielt i overgangssituasjoner (fra ungdomsskole til videregående, fra fylte 18 år etc.) og hadde man hatt en fungerende IP fungert, ville overgangene for disse barna og ungdommene medført mindre stress og bekymring for både foreldre og barn/ungdom.

Hvis man skal sikre en god samordning mellom de ulike instansene, må dette være en individuell rettighet.

Departementene bruker ordet «nødvendig» for å avgjøre om kommunene har en samarbeidsplikt. Når blir samarbeidsplikten «nødvendig»? Hvordan skal dette tolkes? Behovet for antall velferdstjenester? Det er viktig å alltid ha barnets beste som utgangspunkt når det skal avgjøres om kommunen har en plikt til å samarbeide.

Barnets beste:

Barnets beste er ikke nevnt i notatet. Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon artikkel 3 stadfester at prinsippet om barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn. Det er viktig at barnet eller ungdommen får uttrykke sin mening, og at det tilrettelegges for dette om barnet/ungdommen har andre kommunikasjonsformer enn talespråk (tegnspråk, kroppsspråk).

Ansvar ved delt bostedskommune:

Det fremkommer ikke hvilken kommune som skal ha koordineringsplikten når det er delt bostedskommune. Er det «hovedkommunen» som skal koordinere tjenestene i nabokommunen?

Når ungdommen fyller 18 år:

Mange av våre medlemmers barn er hjemmeboende lenge etter fylte 18 år, og de aller fleste ungdommene får oppnevnt en av foreldrene som verge. Det bør tas inn en tekst om hvordan koordinering og oppfølging av IP skal videreføres. Foreldre mister alle rettigheter idet ungdommen fyller 18 år; hjelpestønad reduseres, ikke lenger rett til «sykt barn dager» m.m.

Hvordan skal dette løses når det fremdeles er foreldrene, nå som verger, skal sørge for at koordineringen/samordningen ivaretas på samme måte som før?